

Dokąd leciał „Candie”? XII Spotkanie Lotnicze w Forcie Borek

2023-01-14

Już dziś, 14 stycznia w Forcie Borek - filii Centrum Kultury Podgórze zlokalizowanej przy ul. Fortecznej 146 odbędzie się XII Spotkanie Lotnicze „Candie”, poświęcone słynnemu amerykańskiemu bombowcowi, który awaryjnie wylądował w Krakowie w grudniu 1944 roku. Wydarzenie rozpoczęło się o godz. 12.00. W programie zwiedzanie Fortu Borek z przewodnikiem, wernisaż wystawy „Lotnicze ślady w Karpatach”, koncert swingowy oraz spotkanie miłośników lotnictwa z tematycznym wykładem.

Jest drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia 1944 r. Na porośniętym trawą przedpolu fortu artyleryjskiego nr 52 „Borek” w Krakowie awaryjnie ląduje legendarny – nazywany latającą fortecą i mający opinię niezniszczalnego – amerykański bombowiec B-17, o nazwie własnej „Candie” (ang. cukiereczek).

Skąd wracał, dokąd leciał i jaką rolę odegrał w walkach powietrznych okresu II wojny światowej? Odpowiedzi na te i inne ciekawe pytania związane z historią lotnictwa, splecioną z wojennymi losami Krakowa i Małopolski, będzie można poznać już dziś: **14 stycznia**, podczas XII Spotkania Lotniczego „Candie”, które odbędzie się w Forcie Borek – filii Centrum Kultury Podgórze (ul. Forteczna 146). Wydarzenie rozpoczęło się o godz. 12.00. W programie znalazło się zwiedzanie Fortu Borek z przewodnikiem, wernisaż wystawy „Lotnicze ślady w Karpatach”, koncert swingowy oraz spotkanie miłośników lotnictwa z tematycznym wykładem.

Nie tylko dla pasjonatów historii lotnictwa

Spotkania miłośników lotnictwa oraz historii awaryjnego lądowania w Krakowie amerykańskiego bombowca B-17 „Candie” są organizowane od 12 lat. Początkowo odbywały się w parafii pw. św. Rafała Kalinowskiego na terenie osiedla Kliny, a potem (od 2014 r.) w Klubie Kliny, który z końcem lipca 2022 r. zastąpiła nowa filia Centrum Kultury Podgórze – Fort Borek. Jest ona zlokalizowana w zrewitalizowanym budynku dawnego fortu artyleryjskiego nr 52 „Borek”, na przedpolach którego (na tzw. równi ogniowej) 78 lat temu awaryjnie lądował „Candie”. Nie ma więc lepszego miejsca do wspominania tego niezwykłego wydarzenia i prezentowania najciekawszych wątków z historii lotnictwa, która nierzadko w tragiczny sposób spletała się z wojennymi losami Krakowa i Małopolski.

W XII Spotkaniu Lotniczym „Candie” wezmą udział dr Krzysztof Wielgus – specjalista w dziedzinie architektury obronnej (Politechnika Krakowska, członek Komisji Architektury Obronnej PKN ICOMOS), historyk lotnictwa oraz jeden z ekspertów biorących aktywny udział w rewitalizacyjnej Fortu Borek oraz Robert Springwald – historyk Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie. Obydwaj są pomysłodawcami wspomnianych wyżej krakowskich spotkań miłośników lotnictwa oraz autorami i jednymi ze współtwórców wyjątkowego szlaku turystycznego, o którym będzie można dowiedzieć się więcej oglądając wystawę „Lotnicze ślady w Karpatach”.

Od fortu artyleryjskiego do centrum kultury

Pierwszym punktem programu XII Spotkania Lotniczego „Candie” będzie zwiedzanie dawnego fortu artyleryjskiego 52 „Borek” z przewodnikiem (czas trwania ok. 90 min.). Warto przypomnieć, że ten niezwykle obiekt militarny (wybudowany w latach 1884–1886) był genialną

konstrukcją austro-węgierskich inżynierów, wyprzedzającą swoją epokę. Stanowił element Twierdzy Kraków. Funkcje wojskowe pełnił do lat 50. XX w., a potem na kilka dziesięcioleci niemal zniknął z mapy Krakowa, niszcząc jako pustostan – niedostępny dla mieszkańców i turystów.

Z końcem lipca 2022 r., po zakończeniu trwających blisko 10 lat prac konserwatorskich i rewitalizacyjnych, powrócił na nią w wielkim stylu – pełniąc od tego momentu funkcje kulturalne (jako siedziba filii Centrum Kultury Podgórze oraz Biblioteki Polskiej Piosenki). Zmieniając przeznaczenie obiektu zachowano jednak jego unikatowy, forteczny charakter i zabezpieczono wyjątkowe, historyczne pamiątki.

Wędrówka po zrewitalizowanym Forcie Borek z pewnością będzie nie lada gratką dla miłośników architektury obronnej oraz tropicieli zagadek i ciekawostek historycznych. Koszt udziału w zwiedzaniu to 15 zł. Odbędzie się ono pod warunkiem zebrania minimalnej liczby chętnych, tj., 20 osób. Zapisywać można się mailowo lub telefonicznie (borek@ckpodgorza.pl; + 48 530 510 168).

Historia lotnictwa zapisana w górskim krajobrazie

W okresie II wojny światowej nad Polską zestrzelono kilkaset alianckich bombowców niosących wsparcie walczącej Polsce. Zginęło w nich kilka tysięcy lotników różnych narodowości. Szczątki Messerschmittów, Heinkli i Junkersów jeszcze do niedawna błyskały w korytach górskich potoków – straty i ofiary były po obydwu stronach. Choć bezpieczeństwo komunikacji lotniczej – rozwijanej intensywnie w czasach powojennych – rosło z każdym rokiem i katastrofy z udziałem maszyn latających zaczęły należeć do rzadkości, to właśnie góry wciąż pozostawały tłem dla wielu z tych, które miały miejsce w nieodległej przeszłości.

Lotnicza historia Karpat jest zapisana w ich krajobrazie. Od niedawna mieszkańcy tych terenów oraz wędrujący po nich turyści mogą ją poznawać podążając szlakiem „Lotniczych śladów w Karpatach”, który powstał z inicjatywy miłośników gór i zarazem wielkich fanów lotnictwa. Wspólny projekt Centralnego Ośrodka Turystyki Górskiej PTTK, Stowarzyszenia Seniorów Lotnictwa Wojskowego, Politechniki Krakowskiej i Muzeum Lotnictwa Polskiego w Krakowie, a także wielu samorządów lokalnych, instytucji, stowarzyszeń i grup badawczych – dzięki wsparciu Ministerstwa Sportu i Turystyki – polega na oznaczeniu miejsc związanych z lotnictwem, w szczególności położonych w pobliżu już istniejących górskich szlaków turystycznych, na terenie trzech województw Polski południowej – małopolskiego, podkarpackiego i śląskiego.

Kilkudziesięciu tablicom postawionym w pięknych i ważnych górskich zakątkach naszego kraju towarzyszy wystawa ich miniatur, która zagości w Forcie Borek w ramach XII Spotkania Lotniczego „Candie”. Wernisaż odbył się o godz. 16.00. Wstęp wolny.

Swingowe rytmy i solidna porcja historycznych faktów

Po uroczystym otwarciu wystawy przyjdzie czas na muzykę, która również w okresie II wojny światowej była istotnym elementem życia społecznego i nie pozostawała bez wpływu na morale żołnierzy, w tym lotników. Na parkietach królował wtedy swing, dlatego też w ramach XII

**Magiczny
Kraków**

Spotkania Lotniczego „Candie” swingowe szlagiery zagra Big Band Dobczyce – początek koncertu o godz. 17.00. Bilety (w cenie 25 zł – normalny i 20 zł rabatowy, dla posiadaczy kart lojalnościowych Podgórze w Kulturze lub Karty Seniora CKP) są do nabycia na stronie borek.ckpodgorza.pl.

A na koniec (ok. godz. 18.15) zaprosimy na spotkanie miłośników lotnictwa, które poprowadzą dr Krzysztof Wielgus i Robert Springwald. Dr Wielgus przedstawi multimedialną prezentację zatytułowaną „Lotnicze ślady w Krakowie i Małopolsce. Historia, ruch społeczny, szlak turystyki górskiej”. Wstęp na spotkanie jest wolny. Szczegóły na stronie Centrum Kultury Podgórze – bezpośredni link [tutaj](#).